

DEPARTAMENTUL PENTRU
RELAȚIA CU PARLAMENTUL

2/1081/27.02.2015

București, 26.02.2015

Nr. 1021/DRP

Dep. Legislativ.

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale, inițiată de domnul senator PSD Darius-Bogdan Vâlcov și un grup de parlamentari aparținând Grupurilor parlamentare ale PSD și UNPR (Plx. 5/2015);*

2. *Propunerea legislativă pentru modificarea art. 21 alin. (4) lit. g) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, inițiată de domnul deputat PSD Marian Ghiveciu împreună cu un grup de parlamentari PSD, PNL (Bp. 52/2014, Plx. 500/2014);*

3. *Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, inițiată de domnul deputat Petrea Dorin-Silviu PSD și un grup de parlamentari aparținând Grupurilor parlamentare ale PSD, UNPR, PC, PP-DD, Independenți (Bp. 338/2014); Plx. 78/2015*

4. *Propunerea legislativă pentru completarea art.2 din Legea nr.73/1993, pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, inițiată de domnul senator independent Valeriu Todirașcu (Plx. 6/2015);*

5. *Propunerea legislativă pentru modificarea Capitolului IV din Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, inițiată de domnii deputați UDMR Kerekes Karoly, Marko Attila și Moldovan Iosif (Bp. 239/2014, L444/2014); Plx. 47/2015*

6. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului, inițiată de domnul senator independent Valeriu Todirașcu (Bp. 396/2014);*

Plx. 67/2015

7. *Propunerea legislativă pentru modificarea art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, inițiată de doamna deputat PD-L Andreea Maria Paul împreună cu un grup de parlamentari din Grupurile parlamentare ale PD-L, PNL, UNPR și PP-DD (Bp. 105/2014, Plx 373/2014);*

8. *Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 84/2012 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inițiată de domnii deputați Florin Iordache, Angel Tîlvăr, Alexandru Stănescu, Virgil Delureanu, Scarlat Iriza și Aurel Vlădoiu - Grupul parlamentar al PSD (Bp. 151/2014, Plx. 546/2014);*

9. *Propunerea legislativă intitulată „Lege pentru recunoașterea delfinilor drept persoane non-umane”, inițiată de domnul deputat independent Remus Florinel Cernea (Bp. 12/2014, Plx. 333/2014);*

10. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 176 din Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal, inițiată de domnul deputat PNL Nini Săpunaru și un grup de parlamentari aparținând Grupurilor parlamentare ale PNL (Bp. 225/2014, L. 432/2014). PC x 30/2015*

Cu stimă,

MINISTRU DELEGAT PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

EUGEN NICOLICEA

**DOMNULUI CRISTIAN – ADRIAN PANCIU,
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR**

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

264
19.09.2015

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru recunoașterea delfinilor drept persoane non-umane*”, inițiată de domnul deputat independent Remus Florinel Cernea (Bp. 12/2014, Plx. 333/2014).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare declararea delfinului drept persoană non-umană, respectiv „*ființă înzestrată cu inteligență dezvoltată și cu capacitatea de a avea relații sociale complexe, care nu aparține speciei umane*” și care să se bucure de anumite drepturi.

Totodată, prin inițiativa legislativă se propune interzicerea deținerii în captivitate a delfinilor, cu excepția celor ce sunt reținuți pentru a fi tratați medical sau salvați de la un pericol iminent, și eliberarea celor ce sunt deținuți în prezent.

II. Observații

1. Subliniem faptul că protecția animalelor și a mediului (inclusiv a delfinilor și a mediului în care trăiesc) este deja asigurată printr-o întreagă serie de prevederi legale care incriminează o multitudine de acțiuni/inacțiuni săvârșite de către persoanele fizice sau juridice. În acest sens, avem în vedere:

- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Legea nr. 205/2004 privind protecția animalelor, republicată.*

Totodată, apreciem că, din punctul de vedere al legislației în vigoare, se asigură protecția și conservarea celor trei specii de delfini din Marea Neagră. Această legislație cuprinde:

- *Legea nr. 91/2000 pentru ratificarea Acordului privind conservarea cetaceelor din Marea Neagră, Marea Mediterană și din zona contiguă a Atlanticului, adoptat la Monaco la 24 noiembrie 1996;*

- *Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 374/2004 pentru aprobarea Planului de acțiune privind conservarea cetaceelor din apele românești ale Mării Negre;*

- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2010 privind stabilirea strategiei pentru mediul marin, cu modificările ulterioare;*

- *Legea nr. 218/2011 pentru ratificarea Protocolului privind conservarea biodiversității și a cadrului natural al Mării Negre, semnat la Sofia la 14 iunie 2002, la Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării, semnat la București la 21 aprilie 1992.*

2. Astfel cum rezultă din analiza textelor propuse de inițiator (**art. 2** din propunerea legislativă), prin demersul legislativ se dorește instituirea unor drepturi și libertăți fundamentale similare celor din *Constituția României, republicată*, cum ar fi „*dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică*” (art. 22 din *Constituție*), „*Libertatea individuală*” (art. 23 din *Constituție*).

Potrivit art. 1 alin. (3) din *Legea fundamentală*, „*România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, (...)*

reprezintă valori supreme, (...) și sunt garantate”, rezultând, fără echivoc, că drepturile și libertățile fundamentale sunt specifice/apartțin doar speciei/persoanelor umane, iar nu „*persoanelor non-umane*”, respectiv delfinilor, astfel cum se propune prin inițiativa legislativă.

3. În ceea ce privește **art. 3** al inițiativei legislative, subliniem faptul că textul propus se remarcă printr-o totală lipsă de previzibilitate și prin ignorarea valorilor sociale care se impun a fi protejate prin intermediul legii penale (importanța acestor valori fiind evidențiată, printre altele, și prin cuantumul pedepsei stabilite pentru fiecare infracțiune în parte).

Respectarea unei minime cerințe de previzibilitate ar fi cerut identificarea anumitor valori sociale încălcate prin diferite acțiuni/inacțiuni desfășurate față de delfini și, dacă aceste fapte nu sunt deja sancționate penal, redactarea unor texte clare care să evidențieze în mod distinct fapta incriminată, persoanele care pot fi subiect activ al acestor infracțiuni etc.

Astfel, analiza **art. 3** din propunerea legislativă conduce la concluzia încălcării prevederilor constituționale și convenționale referitoare la dreptul la un proces echitabil, ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei, fiind extrem de dificil de evaluat care ar putea fi conduitele interzise din partea oamenilor și care vizează afectarea drepturilor delfinilor. În acest sens, precizăm că, în jurisprudența sa, argumentele prezentate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la necesitatea ca legea să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza S.W. împotriva Marii Britanii sau Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza Cantoni împotriva Franței), sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și cu privire la conținutul **art. 3**.

Neclară este și intenția inițiatorului cu privire la sancționarea tuturor infracțiunilor comise împotriva delfinilor cu „*pedepse echivalente*” prevăzute în *Codul penal* pentru infracțiunile săvârșite împotriva persoanelor. Amintim faptul că în dreptul românesc, ca o garanție a cerinței legalității incriminării și a previzibilității normei penale, pedepsele sunt în mod cert, absolut și limitativ prevăzute de *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare* (art. 53), așa încât nu poate fi determinată cu precizie noțiunea de pedepse echivalente.

Asimilarea infracțiunilor deja reglementate împotriva persoanelor, prin raportare la drepturile enunțate la **art. 2** din propunerea legislativă,

determină aplicarea cel puțin a următoarelor infracțiuni: contra vieții (art. 188 – *Omorul*, art. 189 – *Omorul calificat*, art. 191 – *Determinarea sau înlesnirea sinuciderii*, art. 192 – *Uciderea din culpă*); contra integrității corporale sau sănătății (art. 193 – *Lovirea sau alte violențe*, art. 194 – *Vătămarea corporală*, art. 195 – *Lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte*, art. 196 – *Vătămarea corporală din culpă*, art. 197 – *Relele tratamente aplicate minorului*, art. 198 – *Încăierarea*); contra libertății persoanei (art. 205 – *Lipsirea de libertate în mod ilegal*, art. 206 – *Amenințarea*, art. 207 – *Șantajul*, art. 208 – *Hărțuirea*) etc.

Intrarea în vigoare a unui astfel de articol ar determina, pe lângă încălcarea cerințelor de previzibilitate menționate, și stabilirea unor pedepse total disproporționate față de valoarea socială încălcată. Astfel, spre exemplu, uciderea unui singur delfin din interes material (cerință lesne de îndeplinit) ar urma să fie sancționată, în opinia inițiatorului, asemenea uciderii unei persoane, sancțiunea fiind detențiunea pe viață sau închisoarea de la 15 la 25 de ani (**art. 3** din propunerea legislativă coroborat cu art. 189 din *Codul penal*).

De asemenea, se pune întrebarea dacă fapta persoanei care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau un interes legitim, un delfin ori îi supraveghează habitatul sau alte locuri frecventate de către acesta, cauzându-i, astfel, o stare de temere, constituie fapta de hărțuire asupra delfinului (**art. 3** al inițiativei legislative coroborat cu art. 208 din *Codul penal*).

Astfel, considerăm că simpla menținere a unui text de natura celui propus la **art. 3**, care folosește o terminologie ambiguă, imprecisă, de natură a lipsi de previzibilitate norma analizată, ajungându-se la o înțelegere deficitară a conceptului de infracțiuni împotriva delfinilor, ca persoane non-umane, ar crea dificultăți în practică, determinând inaplicabilitatea normei.

Totodată, textul criticat este deficitar din perspectiva lipsei de corelare atât cu alte prevederi similare din *Codul penal*, cât și cu cele reglementate în legi speciale, ceea ce este de natură să genereze confuzii, incertitudine și dificultăți în ceea ce privește interpretarea și aplicarea acestuia.

4. Din punctul de vedere al dreptului internațional, conceptul de „*persoană non-umană*” nu se regăsește în documentele internaționale la care România este parte, nici măcar în domeniul protecției mediului, astfel

că țara noastră nu este ținută de vreo obligație în sensul conferirii unui astfel de statut vreunei categorii de viețuitoare.

5. Referitor la prevederile preconizate la **art. 4 alin. (2) și (3)** din propunerea legislativă, semnalăm faptul că acestea nu sunt formulate în stilul juridic specific normativ, respectiv „*concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc*” (art. 36 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*). Așa fiind, menționăm că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, astfel cum reiese și din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Victor-Viorel PONTA

Domnului deputat **Valeriu Ștefan ZGONEA**

Președintele Camerei Deputaților